

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนว่าด้วยแผนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง
ในคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๓๐
วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๕๐๑ ชั้น ๕ อาคารรัฐสภา ๓

ในคราวประชุมคณะกรรมการฯ ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการฯ ได้ประชุมพิจารณาเกี่ยวกับหลักสูตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองสำหรับครู โดยคณะกรรมการฯ ที่ได้รับมอบหมายให้ยกร่างหลักสูตรฯ นำเสนอเนื้อหาหลักสูตรมีสาระสำคัญสรุปดังนี้

สำหรับหลักสูตรสำหรับครูควรเริ่มต้นต้นจากมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

- (๑) มาตรฐานวิชาชีพครู
- (๒) มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา
- (๓) มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา
- (๔) มาตรฐานวิชาชีพศึกษานิเทศก์

ประเภทมาตรฐานวิชาชีพข้างต้น ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) และแบบแผนพฤติกรรม ตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ซึ่งครูจะต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ ต่อผู้รับบริการ ต่อผู้ร่วมประกอบอาชีพ (เพื่อนร่วมงาน) และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นมาตรฐานที่ครูต้องปฏิบัติตามซึ่งกำหนดโดยคุรุสภา ซึ่งหลักสูตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองของครู ใช้รากฐานของมาตรฐานวิชาชีพครูเชื่อมโยงกับคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูซึ่งอยู่ในบริบทที่สอดคล้องกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์ ๓ ข้อ ได้แก่

- (๑) สร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของวัฒนธรรมทางการเมือง พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้กับครูผู้สอนในทุกกลุ่มสาระ
- (๒) สร้างความเข้าใจในหลักการสำคัญและแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และบรรยากาศภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองให้กับครูผู้สอนในทุกกลุ่มสาระ
- (๓) เพื่อสร้างครูแกนนำในการนำองค์ความรู้และแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เผยแพร่ให้กับเพื่อนครูและสถาบันการศึกษาในเครือข่ายได้รับทราบและดำเนินการ

ประเด็นของเนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรประกอบด้วย ๒ หลักสูตร คือ วัฒนธรรมทางการเมืองและการศึกษาเพื่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย มีการออกแบบให้เกิดกลไกสำคัญต่อการพัฒนาพลเมืองไทยให้เป็นพลเมืองโลก และเพิ่มสมรรถนะของครูที่มีบทบาทผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) มากกว่าการเป็นผู้บรรยายเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญ (Keyword) ของหลักสูตรซึ่ง “ครู : ไม่ได้มีแค่ความรู้วัฒนธรรมประชาธิปไตย แต่ต้องมีทักษะและทัศนคติที่ถูกต้อง”

ความสำคัญลำดับต่อมา คือ การสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ (Environmental learning) เป็นวิธีการสร้างบรรยากาศวัฒนธรรมประชาธิปไตยในชั้นเรียนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยแนะนำว่า “ครูเป็นควรแบบอย่างอย่างไรนักเรียนอย่างไร”

สำหรับกิจกรรมในหลักสูตรการพัฒนาครู ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ ๑ ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการอธิบายภาพรวมของกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๒ การเมืองการปกครองของไทย เป็นกรอบเนื้อหา องค์ความรู้

กิจกรรมที่ ๓ การศึกษากับการสร้างพลเมืองประชาธิปไตย เป็นส่วนที่จะให้ครูตระหนักถึงการเป็นกลไกสำคัญต่อบทบาทการพัฒนาความเป็นพลเมือง

กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมในชั้นเรียนและกิจกรรมตามหลักสูตร เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง โดยคำนึงถึงครูในกลุ่มสาระวิชาอื่นที่มีใช้กลุ่มสาระสังคมศาสตร์ว่ามีแนวทางการผลักดันรูปแบบการเรียนการสอนอย่างไรที่สามารถสอดแทรกการเรียนรู้เพื่อความเป็นพลเมืองต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง

นอกจากนี้คณะอนุกรรมการยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

(๑) การออกแบบวัฒนธรรมประชาธิปไตย ควรนำหลักสูตรมาปรับรูปแบบเพื่อให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่ถูกต้องในอนาคตและควรให้ครูได้มีส่วนร่วมออกแบบสังคมเอง เมื่อมีค่านิยมหลักร่วมกันจะทำให้ได้ทั้งสังคมและลักษณะของคนที่ต้องการ รวมทั้งครูจะได้นำไปจัดกระบวนการเรียนการสอนได้ตามความคิดของตนเอง ทั้งนี้ หลักสูตรดังกล่าวยังขาดการปฏิบัติการที่ทำให้เกิดความชัดเจน

(๒) การร่างหลักสูตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมของครู ควรคำนึงถึงความเหมาะสมในการนำไปใช้ ประกอบกับวิทยากรจะต้องมีความเข้าใจในหลักสูตรดังกล่าวอย่างถ่องแท้ เพื่อจะได้นำไปถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

(๓) การคัดเลือกครูที่เข้าร่วมอบรม ควรนำครูที่มีความสมัครใจมาเข้ารับการอบรมและควรสอนให้รู้ถึงหน้าที่พลเมือง เพื่อนำความรู้ในการอบรมไปถ่ายทอดได้ ซึ่งการจัดทำหลักสูตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมของครู ควรจะทำการเป็นกิจกรรม Work Shop ในระยะเวลา ๑ วัน เพื่อให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ตลอดจนควรมีการสนับสนุนให้ผู้ดูแลนโยบายด้านการศึกษา และผู้บริหารระดับสถานศึกษามีความเข้าใจในเรื่องการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองเพิ่มเติมด้วย

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้มีมตินัดประชุมคณะอนุกรรมการ ในวันพฤหัสบดี ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุม ๒๑๕ - ๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

นายธนู พุกชาญคำ
วิทยากรปฏิบัติการ
ผู้สรุปผลการประชุม
...../ตรวจ
←